

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นขั้นตอนเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานของโครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในระดับการกำหนดนโยบายและในระดับการปฏิบัติการในโรงเรียน

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาการดำเนินงานของโครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในระดับการกำหนดนโยบายและในระดับการปฏิบัติการในโรงเรียน

ตอนที่ 1 การศึกษาการดำเนินงานโครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในระดับการกำหนดนโยบายและในระดับการปฏิบัติการในโรงเรียน

1.1 ในระดับนโยบาย

ผู้วิจัยศึกษาโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารของโครงการประจำปี ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจัดทำขึ้น ในด้านวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กิจกรรมการดำเนินการ งบประมาณ ผลที่ได้รับ การวัดและประเมินผล แล้วนำเสนอผลวิจัยในรูปตารางประกอบความเรียงและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองวิชาการ หัวหน้างานพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ศึกษาในเทศกัจังหวัดต่าง ๆ ทั้ง 4 ภูมิภาค แล้วนำเสนอผลการวิจัยในรูปความเรียง ดังนี้

ตารางที่ 1 วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของโครงการในแต่ละปีการศึกษา

รายการวิเคราะห์ วัตถุประสงค์	ปีการศึกษา													
	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538
1. เพื่อใช้สื่อการเรียนของโครงการเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น	/	/	/	/	-	-	-	-	/	/	/	/	/	/
2. เพื่อสร้างคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้เท่าเทียมกับโรงเรียนขนาดใหญ่	-	-	/	/	/	/	/	/	-	-	-	/	-	/
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโครงการทดลอง	/	/	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก	-	-	/	-	/	/	/	/	-	-	-	-	-	-
5. เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติจริงในโรงเรียนประถมศึกษาแก่นักเรียนกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา	/	/	/	/	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. เพื่อพัฒนาและสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชาวเขา	-	-	-	/	/	-	/	/	-	-	-	/	-	-
7. เพื่อพัฒนาและสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชาวเขา	-	-	-	/	-	/	-	-	/	/	-	-	-	-
8. เพื่อศึกษาค้นคว้าและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	/	/	/	/
9. ทดลองรูปแบบการศึกษาลักษณะพิเศษ คือโรงเรียนหย่อมบ้าน โรงเรียนแบบพึ่งตนเองและห้องเรียนเคลื่อนที่	-	-	-	-	/	/	/	-	-	/	-	-	-	-

จากตารางพบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา 10 ปี คือเพื่อใช้สื่อการเรียนของโครงการเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน

วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หลังจากโครงการทดลองมาเรื่อย ๆ จนถึงปี พ.ศ. 2532 แล้วจนถึงปี พ.ศ. 2533-2535 จากนั้นจึงกำหนดอีกในปี 2536 และ 2538 เป็นระยะเวลา 8 ปีการศึกษา คือ เพื่อสร้างคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้เท่าเทียมกับโรงเรียนขนาดใหญ่

วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 6 ปีการศึกษาโดยเริ่มตั้งแต่ปี 2533 เรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2538 คือเพื่อศึกษาค้นคว้าและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 5 ปีการศึกษา โดยกำหนดไว้หลังโครงการทดลอง 1 ปี แล้วเว้น 1 ปี แล้วจึงทำต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2529-2532 คือเพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และเพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาแก่นักเรียนกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา กำหนดไว้ระหว่าง ปี 2528-2529 และปี 2531-2532 และปี 2536

วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในช่วงเริ่มต้นโครงการเพียงระยะหนึ่ง ได้แก่ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนในโครงการทดลองและเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติจริงในโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป ส่วนวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ภายหลังจากดำเนินโครงการไปได้ระยะหนึ่งแล้ว ได้แก่ เพื่อพัฒนาและจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชาวเขา เพื่อทดลองหารูปแบบการศึกษาลักษณะพิเศษ คือโรงเรียนหย่อมบ้าน โรงเรียนแบบพึ่งตนเอง และห้องเรียนเคลื่อนที่

ตารางที่ 2 วิเคราะห์เป้าหมาย ของโครงการในแต่ละปีการศึกษา

รายการวิเคราะห์	ปีการศึกษา													
	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538
เป้าหมาย														
1 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีแบบเรียนสำเร็จรูปและนวัตกรรมใหม่ๆใช้ในการเรียนการสอน		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2 ทดลองและปรับปรุงแบบเรียนสำเร็จรูป	/	/	/	/	-	-	-	-	/	/	/	/	-	/
3 ได้ค้นแบบเอกสาร เทป และสไลด์ในการให้ความรู้ความเข้าใจแนวการดำเนินการเกี่ยวกับโครงการ	/	/	/	/	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 ได้ค้นแบบชุดการฝึกอบรมครูเกี่ยวกับการสอนตามแนวของโครงการซึ่งประกอบด้วยเอกสาร เทป และสไลด์ในการฝึกอบรมด้วยตนเอง	/	/	/	/	/	/	-	-	-	-	-	-	-	-
5 ได้ค้นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสมในการส่งเสริมการศึกษาของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา	-	/	-	/	-	/	-	/	-	/	-	/	/	/
6 จัดส่งแบบเรียนสำเร็จรูปให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก	-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
7 ศึกษาค้นคว้าและพัฒนานวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	-	-	-	-	-	-	/	/	-	/	/	/	/	/
8 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กทุกโรงเรียน ได้รับการพัฒนาการรูปแบบและกระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนที่ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาสูงขึ้น	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	/	/	/	/
9 โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 80 คนลงมา และมีครูไม่ครบชั้นสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูป	-	-	-	-	-	-	-	/	/	/	/	/	/	/
10 ศึกษาและพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาของแต่ละจังหวัด ทั้ง 76 จังหวัดที่สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่นำมาซึ่งคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	/

จากตาราง ที่ 2 เป้าหมายที่กำหนดไว้มากที่สุดโดยกำหนดไว้ทุกปีการศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2526-2538 คือ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีแบบเรียนสำเร็จรูปและนวัตกรรมใหม่ ๆ ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและจัดส่งแบบเรียนสำเร็จรูป ให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เป้าหมายที่กำหนดไว้ช่วงเริ่มต้นโครงการ คือ ปี พ.ศ. 2525-2528 และระหว่างปี พ.ศ. 2533-2536 และในปี พ.ศ. 2538 คือ ทดลองและปรับปรุงแบบเรียนสำเร็จรูป เป้าหมายที่กำหนดไว้ปีเว้นปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526-2536 และต่อไปจนถึงปี พ.ศ. 2538 คือ เป้าหมายที่ว่า ใ้คนนวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสมในการส่งเสริมการศึกษาของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา เป้าหมายที่กำหนดไว้จากปี พ.ศ. 2531-2538 โดยไม่มีระบุเฉพาะปี พ.ศ. 2533 คือ ศึกษาค้นคว้าพัฒนานวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สำหรับเป้าหมายเกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 80 คนลงมาและมีครูไม่ครบชั้นสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูปได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532-2538 ส่วนเป้าหมายที่ว่า ใ้ได้ต้นแบบชุดฝึกอบรมครูเกี่ยวกับการสอนตามแนวของโครงการซึ่งประกอบด้วยเอกสาร เทป สไลด์ ในการฝึกอบรมด้วยตนเอง กำหนดไว้ 6 ปีการศึกษาเท่ากับเป้าหมายที่ว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กทุกโรงเรียนได้รับการพัฒนาูปแบบและกระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนที่ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาสูงขึ้นแต่แตกต่างกันในเรื่องของปีการศึกษาที่ระบุ

ตารางที่ 3 วิเคราะห์งบประมาณโครงการ

ปีงบประมาณ	รายการวิเคราะห์	
	งบประมาณ	จำนวนโรงเรียนที่เข้าโครงการ
2525	-	400
2526	-	700
2527	5,783,760	987
2528	9,596,786	1,257
2529	8,066,880	1,679
2530	23,568,006	6,074
2531	20,962,373	5,986
2532	18,446,043	2,113
2533	13,046,947	2,644
2534	1,214,000	2,644
2535	1,575,000	2,762
2536	1,467,000	2,800
2537	2,603,000	2,800
2538	4,444,000	2,800

จากตารางพบว่าในช่วง 2 ปีแรกที่โครงการยังอยู่ในระหว่างการทดลองนั้นยังไม่มียงบประมาณสนับสนุนให้แก่โครงการโดยตรงแต่จะมียงบประมาณที่จัดสรรมาจากงบประมาณการพิมพ์แบบเรียนสำหรับแจกให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ งบประมาณที่ได้รับแต่ละปีจะแปรผันตามจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ปีที่ได้รับงบประมาณมากที่สุด คือ ปีงบประมาณ 2530 เนื่องจากมีโรงเรียนที่อยู่ในโครงการทั่วประเทศถึง 6,074 โรงเรียน ได้รับงบประมาณ 23,568,006 รองลงมา คือ ปีงบประมาณ 2531 ได้รับเป็นจำนวนเงิน 20,962,373 บาท มีโรงเรียนในโครงการทั้งสิ้น 5,986 โรงเรียน ต่อจากนั้นจำนวนโรงเรียนในโครงการก็ลดลงในปี 2532 และค่อย ๆ เพิ่มขึ้นอีกในปี 2533-2535 และคงตัวในปี 2536 - 2538 งบประมาณที่ได้รับในปี 2532 เมื่อเทียบกับจำนวนโรงเรียนแล้วมากกว่าที่ได้รับทุก ๆ ปีหลังจากนั้นเป็นจำนวนมาก

๓. ตารางที่ 4 วิเคราะห์กิจกรรมการดำเนินงานของโครงการในแต่ละปีการศึกษา

รายการวิเคราะห์	ปีการศึกษา														
	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	
กิจกรรมการดำเนินงาน															
1 ปรับปรุงชุดฝึกอบรมครู	-	-	/	/	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2 จัดทำและพิมพ์ต้นฉบับแบบเรียนสำเร็จรูปฉบับสมบูรณ์	/	-	/	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	/	
3 จัดสัมมนาเตรียมการแก่บุคลากรหลักของจังหวัด	/	-	/	/	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	
4 ฝึกอบรมครูก่อนทำการสอนด้วยชุดฝึกอบรม	-	/	/	/	-	-	-	-	/	-	/	-	-	-	
5 จัดส่งสื่อการเรียนให้โรงเรียนให้ทันตามกำหนดเวลา	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
6 นิเทศและติดตามผลการดำเนินงานโครงการและศึกษาสภาพการใช้สื่อในโรงเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
7 สรุปผลเขียนรายงานและเผยแพร่ผลการทดลอง	/	/	/	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8 จัดทำแผนการสอนและคู่มือครู	-	-	/	/	/	/	-	-	/	-	-	-	-	-	
9 ปรับปรุงแบบเรียนสำเร็จรูปสำหรับนักเรียนพื้นราบและนักเรียนชาวเขา	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	/	-	/	/	
10 พัฒนาวัดกรรมเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะจุดประสงค์	-	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	/	/	
11 ประชุมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการศึกษา ค้นคว้าทดลองและพัฒนาสื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	/	
12 สบจ. เชียงราย จัดประชุมอบรมครู พัฒนาสื่อสำหรับโรงเรียนห้อยมบ้าน	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	
13 สบจ. เชียงใหม่ จัดประชุมอบรมครู พัฒนาสื่อสำหรับโรงเรียนเคลื่อนที่	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	
14 สบจ. แม่ฮ่องสอน จัดกิจกรรมแบบสนับสนุนโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	
15 สบจ. อื่นๆ จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน คิดค้นทดลองและพัฒนาสื่อต้นแบบ	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	

จากตาราง พบว่า กิจกรรมที่ดำเนินการตลอดมาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนถึงปัจจุบันคือ จัดส่งสื่อการเรียนให้โรงเรียนให้ทันตามกำหนดเวลา การนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานของโครงการและการศึกษาสมรรถภาพการใช้สื่อในโรงเรียน กิจกรรมที่ทำในช่วงเริ่มต้นโครงการเพียง 4 ปี สรุปผล เขียนรายงานและเผยแพร่ผลการทดลอง กิจกรรมที่เริ่มในปี พ.ศ. 2527 คือจัดทำแผนการสอนและคู่มือครู ปรับปรุงชุดฝึกอบบรมครู ส่วนกิจกรรมที่ทำเป็นครั้งคราวไม่ต่อเนื่อง ได้แก่ จัดทำและพิมพ์ต้นฉบับแบบเรียนสำเร็จรูปฉบับสมบูรณ์ จัดสัมมนาเตรียมการแก่บุคลากรหลักของจังหวัด ฝึกอบรมครูก่อนทำการสอนด้วยชุดฝึกอบบรม ส่วนกิจกรรมที่เริ่มดำเนินการภายหลังจากที่โครงการดำเนินไปแล้วจนถึงปัจจุบันคือปรับปรุงแบบเรียนสำเร็จรูปสำหรับนักเรียนพื้นราบและนักเรียนชาวเขา พัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะจุดประสงค์ ประชุมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ศึกษาค้นคว้าทดลอง พัฒนาสื่อ ส่วนกิจกรรมที่มอบหมายให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทำโดยเฉพาะตามสภาพแต่ละท้องถิ่นได้แก่ สปจ. เชียงรายจัดประชุมอบรมครู พัฒนาสื่อสำหรับโรงเรียนห้อยหมู่บ้าน สปจ. เชียงใหม่ จัดประชุมอบรมครูและพัฒนาสื่อสำหรับโรงเรียนเคลื่อนที่ สปจ. แม่ฮ่องสอนจัดกิจกรรมสนับสนุนโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง และสปจ. อื่น ๆ จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน คิดค้นทดลอง และพัฒนาสื่อต้นแบบ

ตารางที่ 5 วิเคราะห์ผลที่คาดว่าจะได้รับของโครงการในแต่ละปีการศึกษา

รายการวิเคราะห์	ปีการศึกษา													
	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538
1. นักเรียนในโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มวิชาสูงเท่าเทียมโรงเรียนประถมศึกษาปกติ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2. ครูผู้สอนได้รับความสะดวกมากขึ้นกว่าเดิม	/	/	/	/	-	/	-	/	-	-	-	-	-	-
3. พบแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพสูงสุดและเหมาะสมกับสภาพของแต่ละโรงเรียน	-	-	/	/	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-
4. พบแนวทางในการส่งเสริมการศึกษาแก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา	-	-	-	/	-	-	/	/	/	/	-	/	-	/
5. ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้รับการฝึกอบรมการใช้สื่อของโครงการก่อนที่จะไปสอนจริง	/	/	/	/	-	-	/	-	-	/	/	-	/	/
6. ครูและนักเรียนสามารถจัดและร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดีขึ้น	/	/	/	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-
7. โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้พัฒนารูปแบบวิธีการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม	-	-	-	-	-	/	/	-	/	/	-	/	/	/
8. โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้รับแบบเรียนสำเร็จรูปใช้เป็นสื่อการเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
9. คุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กดีขึ้น	/	/	/	/	-	-	-	-	/	/	/	/	/	/

จากตารางพบว่าผลที่โครงการคาดหวังว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการมากที่สุดโดยกำหนดไว้ทุกปีการศึกษา คือ นักเรียนในโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มวิชา สูงเท่าเทียมกับโรงเรียนประถมศึกษาปกติ และโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ได้รับแบบเรียนสำเร็จรูปใช้เป็นสื่อการเรียน รองลงมาคือคาดหวังว่าคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจะดีขึ้น ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้รับการฝึกอบรมการใช้สื่อและแบบเรียนของโครงการก่อนที่จะไปสอนจริง ส่วนผลที่คาดว่าจะได้รับที่กำหนดไว้ในช่วงปีแรก คือ ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2532 ของการดำเนินงานโครงการคือ ครูผู้สอนได้รับความสะดวกในการสอนมากขึ้นกว่าเดิม ผลที่คาดว่าจะได้รับที่กำหนดไว้เมื่อปี พ.ศ. 2525-2527 และปี พ.ศ. 2533 คือ ครูและนักเรียนสามารถจัดและร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดีขึ้น ส่วนผลที่คาดว่าจะได้รับที่กำหนดภายหลังเมื่อโครงการดำเนินไปได้ประมาณ 3 ปีการศึกษาแล้วเว้นไป 2 ปีการศึกษา แล้วกำหนดต่อเนื่อง ระหว่างปี พ.ศ. 2531-2534 แล้วเว้นปีเว้นปี ถึงปี พ.ศ. 2538 คือ พบแนวทางในการส่งเสริมการศึกษา แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ผลที่คาดว่าจะได้รับที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2527, 2528, 2531 และ 2532 คือ พบแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพสูงสุดและเหมาะสมกับสภาพของแต่ละโรงเรียน ผลที่คาดว่าจะได้รับที่ระบุไว้ 2 ปี เว้น 2 ปี โดยเริ่มในปี พ.ศ. 2530 และกำหนดติดต่อกัน ระหว่างปี พ.ศ. 2536-2538 คือโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้พัฒนารูปแบบวิธีการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะของโครงการในแต่ละปีการศึกษา

รายการวิเคราะห์	ปีการศึกษา													
	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538
ปัญหา และข้อเสนอแนะ														
1. ส่งสื่อแบบเรียนล่าช้าเกินไปทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง ครูต้องใช้แบบเรียนปกติไปก่อน	-	-	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. ครูที่ไม่ผ่านการอบรมไม่สามารถใช้แบบเรียนได้ถูกต้อง จึงใช้สื่อ อาร์ ไอ ที เป็นแบบเรียนเสริมมากกว่า	-	-	-	-	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	✓	✓
3. ศึกษาวิเคราะห์อำเภอและศึกษาวิเคราะห์จังหวัดออกนิตยสารติดตามผลค่อนข้างน้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	✓	✓	✓
4. กิจกรรมที่กำหนดให้ สปจ.เชียงใหม่ ในการอบรมครูในโรงเรียนเคลื่อนที่เพียงอย่างเดียวไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการ	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	✓	-	-
5. ขาดงบประมาณในการนิตยสารติดตามผล	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. สปช. ควรปรับปรุงการดำเนินงานให้ชัดเจน มีการประสานงานกับ สปจ. ที่มีโรงเรียนในโครงการอย่างใกล้ชิด	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-
7. โรงเรียนได้รับแบบเรียนสำเร็จรูปไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ควรจัดแบบเรียนให้นักเรียน 1 คน ต่อ 1 ชุด	-	-	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	✓
8. ควรจัดงบประมาณในการประชุม อบรม สัมมนาปัญหาต่างๆในระดับจังหวัด/อำเภอ	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-

จากตาราง พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการนิเทศติดตาม ผล ร่องลงมาคือ ส่งสื่อแบบเรียนล่าช้าเกินไป ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง ครูต้องใช้แบบเรียนปกติไปก่อน โรงเรียนได้รับแบบเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนจึงมีข้อเสนอแนะคือควรจัดแบบเรียนให้นักเรียน 1 คนต่อ 1 ชุด ปัญหาที่พบต่อมาคือ ครูที่ไม่ผ่านการอบรมไม่สามารถใช้แบบเรียนได้ถูกต้อง จึงใช้สื่อ อาร์ ไอ ที เป็นแบบเรียนเสริมมากกว่า ปัญหาศึกษานิเทศก์อำเภอ ศึกษานิเทศก์จังหวัดออกนิเทศติดตามผลโรงเรียนในโครงการค่อนข้างน้อย จึงมีข้อเสนอแนะให้จัดงบประมาณในการประชุมอบรมสัมมนาปัญหาต่าง ๆ ในระดับจังหวัดอำเภอให้มากขึ้นนอกจากนี้ ปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ กิจกรรมที่กำหนดให้ สบจ. เชียงใหม่ ในการอบรมครูในโรงเรียนเคลื่อนที่เพียงอย่างเดียว ไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการ

ตารางที่ 7 วิเคราะห์การวัด และการประเมินผลของโครงการในแต่ละปีการศึกษา

รายการวิเคราะห์	ปีการศึกษา														
	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	
การวัด และการประเมินผล															
1. ตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จ															
1.1 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีนักเรียน 80 คนลงมา และมีครูไม่ครบชั้น ได้รับแบบเรียนสำเร็จรูปครบทุกโรงเรียน	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	/	/	/	/	
1.2 นักเรียนชาวเขาได้รับแบบเรียนสำเร็จรูปครบทุกกลุ่ม ประสพการณ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	/	/	
1.3 นักเรียนพื้นราบได้รับแบบเรียนสำเร็จรูปที่ปรับปรุงแล้ว ครบทุกกลุ่มประสพการณ์	-	-	-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
1.4 คุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ดีขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าร้อยละ 50	/	/	/	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.5 ความเพียงพอของบทเรียน เวลาที่ได้รับ การนำไปใช้ วิธีใช้ ความพร้อมของครูและนักเรียน การจัดเก็บ บำรุงรักษา และปัญหา	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
1.6 ความสำเร็จของการพัฒนานวัตกรรมการและสื่อการเรียน การสอนที่ใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กและโรงเรียน ประถมศึกษาทั่วไป	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/	/	/	/	
2. วิธีการวัดและประเมินผล															
2.1 ประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการชุด 3 เดือน โดยใช้แบบ ฝึกและติดตามผล	/	/	/	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.2 ประเมินเพื่อสรุปผลเมื่อสิ้นปีการศึกษา	-	-	-	-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
2.3 การสอบถาม การสังเกตและสัมภาษณ์	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
3 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล															
3.1 แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
3.2 แบบสังเกตและแบบตรวจสอบ	/	/	/	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.3 แบบประเมินของโครงการ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	

จากตาราง พบว่า การวัดและการประเมินผลของโครงการจะแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ การกำหนดตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จ วิธีการวัดและประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล โดยตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้มากที่สุด คือ ความเพียงพอของแบบเรียน เวลาที่ได้รับ การนำไปใช้ วิธีใช้ ความพร้อมของครูและนักเรียน การจัดการเก็บบำรุงรักษาและปัญหา รองลงมาคือนักเรียนพื้นราบมีแบบเรียนสำเร็จรูปที่ปรับปรุงแล้วครบทุกกลุ่มประสบการณ์ ส่วนวิธีการวัดผลและประเมินผลที่กำหนดไว้มากที่สุดคือ การสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ รองลงมาคือ ประเมินเพื่อสรุปผลเมื่อสิ้นปีการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลที่ใช้ตั้งแต่ต้นโครงการจนถึงปัจจุบัน คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินของโครงการ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผู้กำหนดนโยบาย พบว่า ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวางแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่อยู่ในโครงการผู้รับผิดชอบในระดับกอง จะจัดประชุมศึกษานิสิตที่ปีละ 1 ครั้ง เพื่อวางแผนร่วมกันทุก ๆ ปีการศึกษา แล้วสรุปผลนำเสนอผู้อำนวยการกองวิชาการ เพื่อพิจารณาตรวจสอบดูความสำคัญและความเป็นไปได้ ก่อนที่จะอนุมัติโครงการ ในด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้วางแผนและหารูปแบบการจัดการ ที่ให้อาจารย์ต่อการจัดการเรียนการสอนตามโครงการ และเปิดโอกาสให้ศึกษานิเทศก์ จังหวัดทดลองศึกษาหารูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เพื่อบรรจุเนื้อหาลงในแบบเรียนสำเร็จรูป ส่วนผู้อำนวยการกองวิชาการมีหน้าที่สนับสนุนด้านการจัดสรรงบประมาณให้เพื่อความสะดวกในการดำเนินงานโครงการที่เสนอมา

การประชาสัมพันธ์โครงการในระดับกรม จะทำหนังสือคู่มือการจัดกิจกรรมตามโครงการแจกจ่ายให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์อำเภอ นำไปจัดเผยแพร่ความรู้ให้แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโครงการ โดยจัดอบรมทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรและหลักสูตร บางจังหวัดชี้แจงในที่ประชุมประจำเดือนของผู้บริหารโรงเรียนและจัดทำเป็นเอกสารแจกเพื่อเผยแพร่โครงการ ในระดับโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้แก่ครูในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน ตลอดจนผู้ปกครอง ได้ทราบแนวทางดำเนินงานของโครงการ นอกจากนี้ในระดับกองยังได้มีการส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการโดยการทำเป็นชุดสื่อเสริมความรู้สำหรับบุคลากร เป็นเอกสาร แผ่นพับ เทปบันทึกเสียง วี ดี โอ และคู่มือฝึกอบรม ส่วนศึกษานิเทศก์จังหวัดพัฒนางานวิชาการโดยการเผยแพร่ความรู้ให้แก่ครูโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การนิเทศทางไกลและเปิดโอกาสให้ครูหรือผู้บริหารโรงเรียนได้ผลิตสื่อประสมเพื่อสร้างผลงานขึ้นมา

วิธีติดตามประเมินผลโครงการในระดับโรงเรียน ศึกษานิเทศก์จังหวัดมีแบบประเมินส่งให้โรงเรียนการอกรายละเอียดการปฏิบัติ ในกรอบงานของโครงการและสรุปผลรวมเพื่อประเมิน นอกจากนี้ยังมีการเข้าปดืเทศให้คำแนะนำ ส่งเกต สอบถาม

และสัมภาษณ์ เพื่อรายงานผลไปยังผู้บังคับบัญชาชั้นสูงต่อไป ฝ่ายประเมินของกองวิชาการ มีบทบาทในการประเมินผลให้ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับกองสรุปรวม เพื่อนำเสนอ ผู้อำนวยการกองวิชาการ

แนวคิดในการพัฒนาโครงการในอนาคต ศึกษาในเทศกัจังหวัดเห็นว่าควรเน้นให้บุคลากรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการคิดค้นสื่อใหม่ ๆ เพื่อใช้ประกอบการสอน ส่วนผู้รับผิดชอบโครงการในระดับกองและผู้อำนวยการกองวิชาการเห็นว่า การพัฒนาโครงการ โดยการปฏิรูปการศึกษา โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น โดยใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต สื่อประสม เป็นสื่อเพื่อแก้ไขปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ ปัญหาการขาดแคลนสื่อ และนอกจากนี้ยังมีแนวคิดให้ครูได้ประดิษฐ์คิดค้นสื่อใหม่ ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันผ่านทางคอมพิวเตอร์ออนไลน์ระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพของครู โดยการเข้ารับการอบรมเพื่อเสริมประสิทธิภาพทุก ๆ 2 ปี

ส่วนแนวคิดที่ว่า โครงการนี้ประสบความสำเร็จหรือไม่นั้นผู้อำนวยการกองวิชาการมีความเห็นว่า โครงการนี้ใช้ได้ผลดีในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเป็นการช่วยเหลือครูได้เป็นอย่างดี ช่วยลดภาระการสอนของครูได้ดีทีเดียว

หัวหน้างานพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาและศึกษานิเทศก์เห็นว่า ถ้าดูในแง่ของธุรกิจถือว่า โครงการยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงในเรื่องงบประมาณและบุคลากร แต่ถ้าเทียบกับเป้าหมายของโครงการที่ตั้งไว้ในเชิงปริมาณก็ถือว่าประสบความสำเร็จ ซึ่งดูได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีครูไม่ครบชั้นแต่สามารถมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นทัดเทียมหรือสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีครูครบชั้นก็ถือว่าใช้ได้ แต่ถ้าคำนึงถึงคุณภาพก็คงจะต้องพิจารณาจากปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายอย่าง

1.2 ระดับการปฏิบัติการในโรงเรียน

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของครูและผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามโครงการ นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ดังนี้

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอน
ตามโครงการจำแนกตามเพศและคุณวุฒิทางการศึกษา

สถานภาพ	ครู		ผู้บริหาร	
	จำนวน N=160	ร้อยละ	จำนวน N=168	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	76	47.50	148	88.10
หญิง	81	50.62	19	11.30
ไม่ระบุ	3	1.88	1	0.60
2. คุณวุฒิทางการศึกษา				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	10.63	13	7.70
ปริญญาตรี	138	86.25	148	88.10
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.62	5	3.00
ไม่ระบุ	4	2.50	2	1.20

จากตารางพบว่า ครูที่เป็นเพศหญิงมากกว่าครูที่เป็นเพศชาย คือเป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.62 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 47.50 คน

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงคือ เป็นเพศชายร้อยละ 88.10 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 11.30

คุณวุฒิทางการศึกษา พบว่า ทั้งครูและผู้บริหาร มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 86.25 และร้อยละ 88.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยอายุและประสพการณ์ในการทำงานของครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียน
ที่จัดการเรียนการสอนตามโครงการ

สถานภาพ	ครู		ผู้บริหาร	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. อายุ	37.19	5.99	40.12	7.38
2. ประสพการณ์	8.89	6.67	1.74	0.75

จากตารางพบว่า อายุเฉลี่ยของครูคือ 37.19 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีอายุเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 40.12

ประสพการณ์เฉลี่ยในการทำงานของครูคือ 8.89 ส่วนผู้บริหาร 1.74

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยจำนวนครู นักเรียน ห้องเรียนและการรับผิดชอบชั้นเรียนต่อครู 1 คน
ในโรงเรียนในโครงการแต่เล็กจัดและโรงเรียนในโครงการปัจจุบัน

จำนวนบุคลากรและชั้นเรียน	ร.ร.ในโครงการ(เล็กจัด)		ร.ร.ในโครงการปัจจุบัน	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1. จำนวนครูในโรงเรียน	7.86	5.98	5.08	1.90
2. จำนวนห้องเรียนที่เปิดสอน	7.31	3.85	6.82	5.40
3. จำนวนนักเรียนในโรงเรียน	102.82	98.00	76.45	86.26
4. การรับผิดชอบชั้นเรียนต่อครู 1 คน	-	-	1.86	0.71

จากตารางพบว่า ค่าเฉลี่ยจำนวนครูในโรงเรียนที่เคยจัดการเรียนการสอนตามโครงการแต่ปัจจุบันเล็กจัดไปแล้วคือ 7.86 ส่วนจำนวนครูในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการคือ 5.08

ค่าเฉลี่ยจำนวนห้องเรียนที่เปิดสอนในโรงเรียนที่เคยจัดการเรียนการสอนตามโครงการแต่ปัจจุบันเล็กจัดไปแล้ว คือ 7.31 ส่วนจำนวนห้องเรียนในโรงเรียนในโครงการคือ 6.82

ค่าเฉลี่ยจำนวนนักเรียนในโรงเรียนที่เคยจัดการเรียนการสอนตามโครงการแต่ปัจจุบันเล็กจัดไปแล้วคือ 102.82 ส่วนโรงเรียนในโครงการคือ 76.45

ค่าเฉลี่ยการรับผิดชอบชั้นเรียนต่อครู 1 คน ของโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามโครงการคือ 1.86

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ที่อยู่ในโครงการ
จำแนกตามลักษณะการใช้แบบเรียนสำเร็จรูป อาร์ ๒๐ ที

ลักษณะการใช้	จำนวน N=160	ร้อยละ
1. ใช้แทนแบบเรียนปกติทุกครั้ง	17	10.63
2. ใช้ควบไปกับแบบเรียนปกติทุกครั้ง	51	31.87
3. ใช้ควบไปกับแบบเรียนปกติเป็นบางครั้ง	88	55.00
4. ไม่ได้ใช้เลย	4	2.50

จากตารางพบว่า ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 55.00 ใช้แบบเรียนสำเร็จรูปควบไป
กับแบบเรียนปกติเป็นบางครั้ง รองลงมาคือ ใช้ควบไปกับแบบเรียนปกติทุกครั้งและใช้แทน
แบบเรียนปกติทุกครั้งคือร้อยละ 31.87 และร้อยละ 10.63 ตามลำดับ มีส่วนน้อยที่ไม่ใช้
เลยคือร้อยละ 2.50

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมของนักเรียนเมื่อเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้เมื่อต้นปีการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวม	จำนวน N=168	ร้อยละ
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเป้าหมาย	74	44.05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่าเทียมกับเป้าหมาย	63	37.50
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมาย	31	18.45

ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ต้นปีการศึกษาแล้วพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 44.05 สูงกว่าเป้าหมาย รองลงมาคือเท่าเทียมกับเป้าหมาย ร้อยละ 37.50 มีต่ำกว่าเป้าหมายอยู่ร้อยละ 18.45 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่ปฏิบัติได้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม
โครงการ จำแนกตามรายการปฏิบัติ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการเตรียมการสอน		
1. วางแผนและจัดทำปฏิทินการสอนตลอดปีการศึกษา	125	78.13
2. สํารวจจุดประสงค์ในแบบเรียนสำร็จรูปแต่ละเล่มเพื่อเตรียมการ วัดจุดประสงค์ในแต่ละภาคเรียน	123	76.88
3. จัดทำบันทึกการสอนอย่างย่อแล้วส่งให้ผู้บริหารโรงเรียนตรวจ	128	80.00
4. ศึกษาแบบเรียนล่วงหน้าแล้วเตรียมสื่อตามที่แบบเรียนกำหนด	135	84.38
5. ปรับเนื้อหาในแบบเรียนสำร็จรูปเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	129	80.63
6. ศึกษาคู่มือการปฐมนิเทศครูที่ใช้แบบเรียนสำร็จรูป อาร์ ๖๐ ที่ แล้วนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน	123	76.88
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามที่แบบเรียนกำหนดครบถ้วน ทุกกลุ่มประสบการณ์	107	66.88
2. ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	140	87.50
3. ฝึกให้นักเรียนรู้จักทำงานตามลำดับ รักษาเวลา ปฏิบัติตามข้อตกลง มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีระเบียบวินัย	140	87.50
4. ชักข้อมความเข้าใจกับผู้เรียนก่อนมอบหมายงานให้ทำทุกครั้งที่	152	95.00
5. จัดชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	133	83.13

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่ปฏิบัติได้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม
โครงการ จำแนกตามรายการปฏิบัติ (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการวัดผลประเมินผล		
1. มีการวัดผลและประเมินผล	148	92.50
2. นำผลการวัดผลและประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน	143	89.38
3. มีการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์	148	92.50
ด้านกระบวนการจัดการ		
1. สปอ./สปก. จัดส่งแบบเรียนล่วงหน้า 7 วันก่อนเปิดเทอม	70	43.75
2. สปอ./สปก. ส่งแบบเรียนล่วงหน้า 7 วันก่อนเปิดเทอม	88	55.00
3. จัดเก็บแบบเรียนล่วงหน้า 7 วันก่อนเปิดเทอม	137	85.93
4. จัดเก็บแบบเรียนล่วงหน้า 7 วันก่อนเปิดเทอม	118	73.75

จากตารางพบว่า ครูส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 70.00 ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการได้ครบทุกรายการในด้านการเตรียมการสอน การวัดและประเมินผล ส่วนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายการที่ครูปฏิบัติได้น้อยคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามขั้นตอนที่แบบเรียนล่วงหน้า 7 วันก่อนเปิดเทอม

ส่วนในด้านกระบวนการจัดการรายการที่ปฏิบัติได้น้อยคือ ร้อยละ 43.75 และร้อยละ 55.00 ตามลำดับคือ รายการที่สปอ./สปก. จัดส่งแบบเรียนล่วงหน้า 7 วันก่อนเปิดเทอมและให้โรงเรียนครบตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ตามโครงการ จําแนกตามรายการ

รายการ	ร.ร.ในโครงการแต่เลิกจัด		ร.ร.ในโครงการปัจจุบัน	
	$\bar{X}$	S.D ความหมาย	$\bar{X}$	S.D ความหมาย
1. นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง	3.94	0.77 เห็นด้วย	3.82	0.82 เห็นด้วย
2. นักเรียนได้ฝึกทำงานเป็นกลุ่ม	3.87	0.71 เห็นด้วย	3.95	0.70 เห็นด้วย
3. นักเรียนเรียนได้ตามความพร้อม ของตน	3.84	0.73 เห็นด้วย	3.70	0.79 เห็นด้วย
4. นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น	3.62	0.85 เห็นด้วย	3.68	0.81 เห็นด้วย
5. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น	3.67	0.80 เห็นด้วย	3.43	0.90 ไม่แน่ใจ
6. ครูเตรียมการสอนได้ง่ายขึ้น	4.11	0.63 เห็นด้วย	4.12	0.71 เห็นด้วย
7. ครูสะดวกในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและการเตรียมสื่อ	4.09	0.64 เห็นด้วย	4.06	0.78 เห็นด้วย
8. ครูลดภาระในการจัดทำเครื่องมือใน การวัดผล	4.07	0.70 เห็นด้วย	3.75	0.85 เห็นด้วย
9. ครูมีเวลาในการช่วยเหลือนักเรียน ที่มีปัญหาและทำงานอื่น	4.10	0.62 เห็นด้วย	4.00	0.81 เห็นด้วย

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ตามโครงการ จำแนกตามรายการ (ต่อ)

รายการ	ร.ร. ในโครงการแต่เล็กจัด		ร.ร. ในโครงการปัจจุบัน	
	$\bar{X}$	S.D ความหมาย	$\bar{X}$	S.D ความหมาย
10. เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูปครบตลอดปี แล้วคุณภาพของนักเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.91	0.67 เห็นด้วย	3.75	0.85 เห็นด้วย
11. ท่านคิดว่าแบบเรียนสำเร็จรูปควรใช้เป็นสื่อเสริมนอกเหนือจากที่ใช้แบบเรียนปกติอยู่แล้ว	4.15	0.70 เห็นด้วย	4.02	0.82 เห็นด้วย
12. แบบเรียนสำเร็จรูปควรใช้แทนแบบเรียนปกติ	3.00	1.06 ไม่แน่ใจ	3.19	1.11 ไม่แน่ใจ

จากตาราง พบว่า ครูในโรงเรียนที่กำลังจัดการเรียนการสอนตามโครงการกับครูในโรงเรียนที่เคยจัดการเรียนการสอนตามโครงการแต่ปัจจุบันเลิกจัดไปแล้วนั้นมีความเห็นตรงกันในระดับเห็นด้วย เกือบทุกรายการ ยกเว้น ในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ครูในโรงเรียนที่เคยจัดการเรียนการสอนตามโครงการแต่ปัจจุบันเลิกจัดไปแล้วเห็นด้วยว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น แต่ครูในโรงเรียนที่กำลังจัดการเรียนการสอนตามโครงการมีความเห็นว่ายังไม่แน่ใจ ส่วนความเห็นที่ว่าควรใช้แบบเรียนสำเร็จรูปอาร์ ไอ ที แทนแบบเรียนปกติ ครูทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันคือ ยังไม่แน่ใจ

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ปฏิบัติได้เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตาม
โครงการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประชุมครูเพื่อวางแผนการดำเนินงานก่อนเปิดภาคเรียน	159	94.60
2. เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรให้ครูปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน	151	89.90
3. จัดครูเข้าชั้นโดยมุ่งพื้นฐานชั้น ป.1-2	152	90.50
4. ประมุขนิเทศครูใหม่ให้ทราบถึงวิธีการใช้แบบเรียนสำเร็จรูป	110	65.50
5. ประชุมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	156	92.90
6. ศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนจัดการเรียนการสอนตามโครงการ	126	75.00
7. จัดให้มีการสำรวจล่วงหน้าก่อนเปิดเทอมเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน สื่อและแบบเรียนสำเร็จรูปที่เหลืออยู่และใช้การได้และที่ ต้องการเพิ่มเพื่อรายงานสพอ./สปก.	161	95.80
8. จัดหางบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนนอกเหนือจากงบประมาณของทางราชการ	155	92.30
9. ประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูป อาร์ ไอ ที	136	81.00
10. ประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนในเรื่องการจัดทำกำหนดการสอน การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกัน	140	83.30
11. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์และแบบฝึกให้เพียงพอและทันตามกำหนด	137	81.50
12. ให้ครูได้ศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโครงการ	128	76.20
13. ตรวจสอบที่กการสอนของครูที่จัดทำล่วงหน้า	121	72.00
14. จัดครูเข้ารับการอบรมที่สพอ./สปจ. จัดขึ้น	109	64.90

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ปฏิบัติได้เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตาม
โครงการ (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
15. นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ	103	61.30
16. ควบคุม กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในปฏิทินการสอน	150	89.30

จากตารางพบว่า ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตาม
โครงการได้เป็นส่วนใหญ่เกือบทุกรายการ รายการที่ผู้บริหารปฏิบัติได้มากที่สุดคือ จัด
ให้มีการสำรวจล่วงหน้าก่อนเปิดเทอม เกี่ยวกับจำนวนนักเรียน สื่อ และแบบเรียนสำเร็จ
รูปที่เหลืออยู่และใช้งานได้ และที่ต้องการเพิ่ม เพื่อรายงานต่อ สปอ./สปก. คือร้อยละ
95.80 ส่วนรายการที่ผู้บริหารปฏิบัติได้น้อยที่สุดคือ การนิเทศติดตาม การจัดการเรียน
การสอนของครูอย่างสม่ำเสมอคือร้อยละ 61.30

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาในการดำเนินการตามโครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในระดับการกำหนดนโยบาย ในระดับการปฏิบัติการในโรงเรียน

2.1 ระดับการกำหนดนโยบาย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการในระดับต่าง ๆ แล้วนำเสนอในรูปความเรียง ดังนี้

ผู้อำนวยการกองเห็นว่าปัญหามักจะอยู่ที่ระดับโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาความสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดจ้างครูและผู้บริหารโรงเรียน เป็นความสิ้นเปลืองในเรื่องงบประมาณเพราะผู้บริหาร คือ เด็กนักเรียนมีจำนวนน้อยไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

หัวหน้างานพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบเห็นในการดำเนินงานในระดับกรม เรียงตามลำดับความถี่ จากมากไปหาน้อย

1. ปัญหาเรื่องบุคลากร ซึ่งมีจำนวนน้อยและไม่ตรงกับสายงาน มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อยๆและไม่ใช่ผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงกับงานที่ทำ เป็นเพียงผู้มาช่วยราชการซึ่งทำให้ไม่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการมากพอ

2. ระบบราชการที่ไม่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ

3. ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของโครงการ

4. งบประมาณไม่เพียงพอ

ศึกษานิเทศก์เห็นว่า ปัญหาในการดำเนินงานโครงการได้แก่

1. ผู้บริหารทุกระดับไม่เห็นความสำคัญของโครงการนี้จึงขาดการสนใจ และจัดงบประมาณให้ไม่เพียงพอ

2. กระบวนการจัดส่งสื่อมาให้โรงเรียนมีความล่าช้า ไม่ทันเปิดภาคเรียนอันเนื่องมาจากกระบวนการจัดพิมพ์ จัดส่งและปัญหาการคมนาคมที่ไม่สะดวกเพราะโรงเรียนที่อยู่ในโครงการส่วนใหญ่ จะเป็นโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่กันดารห่างไกล อยู่ในเกาะ อยู่บนภู

เขา เป็นต้น ทำให้เด็กเรียนต้องสิ้นเปลืองเงินในการซื้อหนังสือแบบเรียนปกติ และครูต้องสอนหลายชั้นต่อทำงานหนักมากขึ้นโดยไม่มีเครื่องมือช่วยผ่อนแรงครู

3. ความยุ่งยากในการประเมินผลร่วมกับกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน เพราะไม่มีกำหนดการสอนที่ตรงกัน

4. แบบเรียนบางชั้นยังไม่มีปรับปรุงตามหลักสูตรใหม่ทำให้เนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่สอนไม่ตรงกับโรงเรียนอื่นในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน

5. ขาดการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องและการนิเทศไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

6. แบบเรียนใช้ซ้ำไม่ได้ทำให้สิ้นเปลืองมากทำให้ต้องรอแบบเรียนในปีต่อไปทุกปี

2.2 ระดับการปฏิบัติการในโรงเรียน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามโครงการและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนที่เคยจัดการเรียนการสอนตามโครงการแต่ปัจจุบันเลิกจัดไปแล้ว โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง ดังนี้

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนในโรงเรียนที่ เคย จัดการเรียนการสอนตาม
โครงการแต่ปัจจุบันเลิกจัดไปแล้ว จำแนกตามเพศและคุณวุฒิทางการศึกษา

	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ	N=288	
1. เพศ		
ชาย	175	60.76
หญิง	113	39.24
2. คุณวุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	33	11.469
ปริญญาตรี	250	86.81
สูงกว่าปริญญาตรี	2	0.69
ไม่ระบุ	3	1.04

จากตารางพบว่า ครูที่เป็นเพศชายมากกว่าครูที่เป็นเพศหญิง คือเป็นเพศชาย
ร้อยละ 60.76 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 39.24

คุณวุฒิทางการศึกษาพบว่าครูมีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่คือ
ร้อยละ 86.81

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยอายุและประสพการณ์ในการทำงานของครูผู้สอนในโรงเรียน
ที่ เคย จัดการเรียนการสอนตามโครงการแต่ปัจจุบันเลิกจัดไปแล้ว

สถานภาพ	$\bar{X}$	S.D
1. อายุ	37.70	7.30
2. ประสพการณ์	8.31	6.40

จากตารางพบว่า อายุเฉลี่ยของครูคือ 37.70

ประสพการณ์เฉลี่ยในการทำงานของครูคือ 8.31

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่เคยจัดการเรียนการสอนตามโครงการแต่
ปัจจุบันเลิกจัดไปแล้ว จำแนกตามลักษณะต่างๆ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การรับแบบเรียน		
1. โรงเรียนได้รับแบบเรียนสำเร็จรูป อาร์ ไอ ที	56	19.44
2. โรงเรียนไม่ได้รับแบบเรียนสำเร็จรูป อาร์ ไอ ที	229	79.51
สถานภาพของโรงเรียน		
1. โรงเรียนผูกยุบรวมกับโรงเรียนอื่น	19	6.60
2. โรงเรียนเป็นโรงเรียนสาขา	18	6.25
3. โรงเรียนเป็นโรงเรียนเอกเทศ	251	87.15
สาเหตุที่เลิกจัดตามโครงการ		
1. มีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่า 80 คน	26	9.03
2. มีจำนวนครูครบทุกชั้น	152	52.78
3. โรงเรียนผูกยุบรวมเป็นโรงเรียนสาขา	17	5.90
4. เป็นนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน	10	3.47
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่า	8	2.78
โรงเรียนที่สอนตามปกติ		
6. ครูและผู้บริหารไม่เคยเข้ารับการอบรม	44	15.28
7. สาเหตุอื่น.....	30	10.42

จากตารางพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.51 ไม่ได้รับแบบเรียนสำเร็จรูป อาร์ โอ ที แล้ว ปัจจุบันโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.15 เป็นโรงเรียนเอกชนเทศบาล รองลงมาร้อยละ 6.60 ถูกยุบรวมกับโรงเรียนอื่น และเป็นโรงเรียนสาขาร้อยละ 6.25

สาเหตุส่วนใหญ่ร้อยละ 52.78 ที่โรงเรียนยกเลิกการจัดการเรียนการสอนตามโครงการคือ มีจำนวนครูครบทุกชั้น

สาเหตุอื่น ๆ นั้น หมายถึงโรงเรียนยังไม่ได้ยกเลิกการจัดการเรียนการสอนตามโครงการยังคงใช้แบบเรียนสำเร็จรูป อาร์ โอ ที อยู่

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักปัญหาในการดำเนินงานอันเนื่องมาจากนักเรียน ครู สื่อ
และกระบวนการจัดการ

ปัญหา	ร.ร.ในโครงการแต่เลิกจัด			ร.ร.ในโครงการปัจจุบัน		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก	1.86	1.05	ปานกลาง	1.50	1.10	ปานกลาง
2. นักเรียนลอกเฉลย	2.09	1.97	ปานกลาง	2.00	1.07	ปานกลาง
3. ครูไม่ใช้แบบเรียนสำเร็จรูป	1.76	1.07	น้อย	1.01	1.12	น้อย
4. ครูไม่มีความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูป	0.82	1.06	น้อย	0.83	1.04	น้อย
5. ครูและผู้บริหารโยกย้ายบ่อย	1.46	1.15	น้อย	1.11	1.21	น้อย
6. รูปแบบ สีสรรและภาพประกอบของแบบเรียนสำเร็จรูปไม่น่าสนใจ	1.55	1.11	ปานกลาง	1.36	1.18	น้อย
7. สื่อที่ใช้ประกอบการสอนมีไม่เพียงพอ	1.64	1.06	ปานกลาง	1.77	1.13	ปานกลาง
8. แบบเรียนสำเร็จรูปบางระดับชั้นยังไม่มีปรับปรุงตามหลักสูตรใหม่	1.82	1.11	ปานกลาง	1.86	1.19	ปานกลาง
9. บางกิจกรรมที่เสนอแนะไว้ปฏิบัติตามได้ยาก	1.65	1.11	ปานกลาง	1.36	1.09	น้อย
10. แบบเรียนสำเร็จรูปไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	1.60	1.07	ปานกลาง	1.56	1.25	น้อย

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักปัญหาในการดำเนินงานอันเนื่องมาจากนักเรียน ครู สื่อ และกระบวนการจัดการ (ต่อ)

ปัญหา	ร.ร.ในโครงการแต่เลิกจัด			ร.ร.ในโครงการปัจจุบัน		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
11.สปอ./สปก.ส่งแบบเรียนมาให้ล่าช้า	2.22	1.08	ปานกลาง	1.87	1.20	ปานกลาง
12.ผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของโครงการ	1.63	1.25	ปานกลาง	0.73	1.08	น้อย
13.ขาดการนิเทศติดตามผลจากศนจ./ศนอ.	2.19	1.09	ปานกลาง	1.54	1.23	ปานกลาง
14.การจัดการอบรมให้แก่ครูและผู้บริหารมีน้อยเกินไป	2.17	1.06	ปานกลาง	1.73	1.18	ปานกลาง
15.นิเทศไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของโรงเรียน	2.04	1.09	ปานกลาง	1.52	1.22	ปานกลาง
16.ไม่สามารถประเมินผลการเรียนร่วมกับกลุ่มโรงเรียนได้	1.24	1.15	น้อย	1.49	1.29	น้อย

จากตารางพบว่า ครูในโรงเรียนที่กำส้งจัดการเรียนการสอนตามโครงการกับครูในโรงเรียนที่เคยจัดการเรียนการสอนตามโครงการแต่ปัจจุบันเลิกจัดไปแล้วนั้น มีความเห็นว่าปัญหาต่าง ๆ เป็นปัญหาในระดับเดียวกันคือเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางได้แก่นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก นักเรียนลอกเฉลย สื่อที่ใช้ประกอบการสอนมีไม่เพียงพอ แบบ

เรียนสาขาวิชาบางระดับชั้นยังไม่มีการปรับปรุงตามหลักสูตรใหม่ สบอ./สปก. ส่งแบบเรียนมาให้โรงเรียนล่าช้า ขาดการนิเทศติดตามผลจาก ศนจ./ศนอ. การจัดการอบรมให้แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีน้อยเกินไป และนิเทศไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

ส่วนปัญหาที่ครูทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นตรงกันว่าเป็นปัญหาในระดับน้อยคือ ครูไม่ใช้แบบเรียนสาขาวิชา ครูไม่มีความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนสาขาวิชาตามโครงการ ครูและผู้บริหารโยกย้ายบ่อย ๆ และไม่สามารถประเมินผลการเรียนร่วมกับกลุ่มโรงเรียนได้

ส่วนปัญหาที่ครูในโรงเรียนที่ เคย จัดการเรียนการสอนตามโครงการแต่ปัจจุบันเลิกจัดไปแล้วเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลางแต่ครูในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามโครงการเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับน้อยคือ รูปแบบ สีสรรและภาพประกอบของแบบเรียนสาขาวิชาไม่น่าสนใจ บางกิจกรรมที่แนะนำไว้ปฏิบัติตามได้ยาก แบบเรียนสาขาวิชาไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของโครงการ

ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนขนาดเล็ก ใช้แบบเรียนสำเร็จรูปของโครงการมีดังนี้คือ

ปัญหาที่เกิดจากกระบวนการจัดการ

1. แบบเรียนสำเร็จรูปส่งมาถึงโรงเรียนช้าหรือส่งมาแล้ว แต่ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน บางปีได้รับแต่บางปีไม่ได้รับทำให้ต้องนำแบบเรียนจากปีก่อน ๆ ซึ่งมีสภาพชำรุดทรุดโทรมมาใช้ เป็นต้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขาดการประสานงานกับ สำนักงานประถมศึกษาอำเภอ จะเห็นว่าแบบเรียนส่งมาถึงสำนักงานการศึกษาอำเภอแล้วแต่ไม่ได้ส่งต่อไปยังโรงเรียนสัปดาห์ที่ สพอ.เป็นจำนวนมากเป็นระยะเวลาานาน ๆ โดยไม่ได้นำมาใช้ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์ ส่วนบางโรงเรียนก็ส่งไปให้มากจนเกินไปจนไม่มีที่เก็บ

2. ปัญหาในการวัดผลร่วมกับกลุ่มโรงเรียน เนื่องจากต้องให้เครื่องมือวัดผลของกลุ่มโรงเรียนหรือที่สำนักงานการศึกษาอำเภอจัดขึ้น เพราะจุดประสงค์ที่เรียงลำดับในแบบเรียนสำเร็จรูปไม่ตรงกับจุดประสงค์ที่ออกข้อสอบ ทำให้นักเรียนทำแบบทดสอบไม่ได้

3. ขาดแคลนงบประมาณที่จะมาสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เนื่องจากต้องเทียบกับอัตราส่วนจำนวนนักเรียนในการของงบประมาณแต่ละอย่างทำให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ต้องตกอยู่ในสภาพที่ขาดแคลนไปหมดทุกอย่างนำไปสู่ปัญหาการโยกย้ายบุคลากรในโรงเรียนบ่อย ๆ

ปัญหาที่เกิดจากบุคลากร

1. ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการไม่เห็นความสำคัญของโครงการ ทำให้ขาดการนิเทศและติดตามผลอย่างจริงจัง

2. ภาระหน้าที่ของครูมีมาก ทำให้การดูแลเด็กได้ไม่ทั่วถึง ทำให้เด็กขาดการรับผิดชอบต่อตนเองเพราะขาดการควบคุมจากครู บางครั้งครูก็ปล่อยให้เด็กเรียนด้วยตน

เองตามลำพัง ทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีก

3. ครูเกิดความสับสนสับสน, เล ไม่แน่ใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะไม่มีความรู้และไม่ได้เข้ารับการอบรมตามโครงการ

ปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียน

1. นักเรียนที่เรียนอ่อนจะไม่ทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง แต่จะลอกจากที่มีเฉลยไว้ให้ โดยไม่อ่านเนื้อหาเลย และเด็กเรียนซ้ำจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ทันเพื่อน

2. นักเรียนไม่เข้าใจภาษาไทยในแบบเรียนสำริดรูปที่อ่านเองเพียงพอ เนื่องจากนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กล้วนใหม่ใช้ภาษาถิ่น

ปัญหาเนื่องจากตัวแบบเรียนสำริดรูปเอง

1. แบบเรียนสำริดรูปไม่ได้ปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยและสอดคล้องกับหลักสูตรฉบับปรับปรุง พิมพ์ผิดหลายที่ รายละเอียดของกิจกรรมไม่ชัดเจน รูปเล่ม สีสรรของแบบเรียนไม่น่าสนใจ

2. เนื้อหาแบบเรียนสำริดรูปบางชิ้นไม่ได้แยกรายวิชา ทำให้เกิดความสับสนและไม่ต่อเนื่อง

3. แบบเรียนสำริดรูปมีน้อยเล่ม จึงต้องเก็บไว้ใช้ในปี่ต่อ ๆ ไปอีก ทำให้นักเรียนต้องใช้สมุดแบบฝึกหัดถ่ายโยงข้อความจากแบบเรียนลงในสมุด ทำให้สิ้นเปลืองสมุดเป็นจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะจากตอบแบบสอบถาม

1. ควรจัดส่งแบบเรียนสำริดรูปให้ถึงโรงเรียนก่อนเปิดเทอม และส่งให้ครบตามจำนวนนักเรียน และควรมีการสำรวจความต้องการของโรงเรียนล่วงหน้าทุก ๆ ปี เพื่อที่จะได้จัดให้แก่โรงเรียนที่ต้องการและจำเป็นจริง ๆ

2. ปรับปรุงแบบเรียนสำเร็จรูป ให้ทันกับหลักสูตรฉบับปรับปรุง ปรับปรุงรูปแบบ
สรรหาที่น่าสนใจยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะที่ครูเสนอมามากที่สุดคือ ให้แยกเล่มเฉลยไว้ต่างหาก
จากแบบฝึกหัด

3. ควรมีการจัดอบรมให้แก่ครูในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการให้ทั่วถึง
4. ควรมีการนิเทศติดตามผลอย่างจริงจัง สม่ำเสมอ และบ่อย ๆ
5. ข้อเสนอแนะที่น่าจะแก้ปัญหาคือ ใดมากที่สุดคือ การบรรจุครูให้ครบทุกชั้น